

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ויקהל/פקודי - שבת מברכים חודש ניסן

Shabbos Parshas Vayakhel/Pekudei

פרשת החודש - Parshas Hachodesh

כ"ט אדר תשס"א - March 24, 2001

לכל זמן ועת (Monsey, NY)

הדלקת נרות - 5:54 שקיעה/יום השבת - 6:13
זמן קריאת שמע/מ"א - 8:23 צאת הכוכבים/מערב - 7:03
זמן קריאת שמע/גרי"א - 8:59 לשיטת רבינו תם - 7:25

מדעת עליון

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל לאמר וכו' (לה-א)

נראה לומר כאן שמשה הקהיל את כל עדת בני ישראל כדי לומר להם ציווי
בנין המשכן. ומפרש הגמ"ר בירך סורוצקין זצ"ל שיש מצות שנאמר בהקהל,
שהקהילו את כל העדה לומר להם ציווי המצוה, והטעם מפני שכל קיומם
וכוחם של אותה המצוה, תלוי בכח הציבור. מאידך גיסא, ישנן מצות שלגבי
עצם מציאותם של המצות, סגי אפילו אם ישנו אי בעולם שמקיימם, מכיון שיש
מציאות למצוה.

אמנם מצות בנין המשכן הוצרכה לומר בהקהל, כי לעשות מקום שבו תהיה
השראת השכינה, מקום שממנו ישאבו בני ישראל קדושה וטהרה, אינו יכול
להבנות אלא בכח הציבור, כי היחיד בעצמו, אף אם יגיע למדרגה גבוהה
ביראת ה', מכל מקום אי"א לו על ידי כח עצמו לעשות מקום מיוחד שבו תשרה
הקב"ה את שכינתו.

זאת עוד ואחרת, מכיון שכל בני ישראל היו נצרכים לקבל השפעה מהמשכן,
זהו דבר בלתי אפשרי, רק אם ירגישו כולם שיש לכל אחד ואחד חלק בו ושהוא
חושב שהוא אחד מבניו ממש. ולכן אפילו העני בישראל הוצרך ליתן נדבה
לבנין המשכן כדי שגם הוא יכול לחשוב שהוא עוזר לבנין המשכן.

וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה ... ויברך אותם משה וגו' (לט-מג)
לכאורה היה יותר ראוי שיתן משה את ברכתו רק בגמר הקמת המשכן, שאז

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה וכו' (לח-כא)

Rashi writes: "Why is the mishkan mentioned twice here? It alludes to the two Temples which were taken by G-d as a mashkon - collateral." The question remains, how can it be that the two מקדש - Temples, which were destroyed, leaving just a few physical traces of their existence, were merely taken as a collateral?

R' Yaakov Kamenetsky ZT"L explains as follows: At the time that the Jews donated their gold and silver to the mishkan, the war to conquer Eretz Yisroel still lay ahead of them. They might have said, 'How can we spend our money on the mishkan when we don't know what our future holds? If we must have a mishkan, let's build it out of bronze or clay!' But they didn't, and from this we see how important the mishkan was to them.

When a person loses all of his money, he may raise money by selling his more luxurious possessions. However, a person will not sell the bare necessities which he owns; if he is short of cash, he will pawn those items or take a loan and give them as collateral. Thus, it cannot be that the two Temples, which were the successors to the mishkan, had been "sold" permanently, for our ancestors viewed it as a necessity of life. Rather, Hashem can only have taken it as a collateral.

הוא היה אומר

R' Aharon Lewin ZT"L would say:

"The sage Hillel said, 'My legs take me where I want to go' - as if on their own. Similarly, when a person is in control of his inclinations, that which he is commanded not to do becomes impossible to do."

R' Avraham of Sochatchov ZT"L would say:

"I once traveled to a resort in Germany. The local 'enlightened' rabbi saw my shtreimel and asked derisively, 'Why are you wearing a fur hat in the summer?' I told him, 'True, it is summer now, but shabbos here is very cold!'"

R' Yitzchak Arieli ZT"L (author of Enayim L'mishpat) would say:

"So great was the Beis Hamikdash that in its own destruction, it protected the Jewish people from being destroyed. For Hashem poured out His wrath on sticks and stones, rather than on His people."

SPONSORED BY MR AND MRS HESHY SCHLOSSER

To sponsor or dedicate an issue call 845-362-4380 or E-Mail: TorahTavlin@aol.com

until the services were entirely over. Since he did things differently than my father, I assume that he was surely in violation of the *shabbos*!"

Everyone present had a good laugh at this poor fellow's expense, but the *Chasam Sofer*, rather than being irritated by his unwarranted accusation, was most impressed by the man's sincerity. "I greatly respect this man," confided the *Rov* to the people closest to him, "The survival of the Jewish people throughout the diaspora has always been a direct result of their commitment to preserving their tradition, and this man's assertion that anyone who does things differently than his father did must be guilty of a violation of *shabbos*, is a most welcome perspective."

R' Moshe closed his eyes and let out a sigh. "Let us all attempt to adhere to practices that our ancestors followed and acknowledge that any deviation, regardless of how minor it may appear, constitutes a violation of the *Torah*."

TORAH GEMS

העשים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים (לו-ד)

Chazal tell us that the creation of the world parallels the *mishkan*. Explains the *Ridv"az*, R' Yaakov Dovid Willovsky ZT"L, on the first day, *Hashem* created the world as a place to interact with man; in the *mishkan*, *Hashem* "resides" among men. On the second day, *Hashem* separated water from water; the curtain in the *mishkan* separated the holy from the Holy of Holies. On the third day, *Hashem* created plants, which were used to bake bread to be placed in the *mishkan*. On the fourth day *Hashem* created the sun; the *Menorah* shone in the *mishkan*. On the fifth day, *Hashem* created birds; so too, the *cherubs* - כרובים, spread out their wings in the *mishkan*. On the sixth day, man was created; in the *mishkan*, *Aharon Hakohen*, a perfect prototype of man, served *Hashem*.

Furthermore, *Chazal* say that when *Hashem* created the world, it continued to spread out until *Hashem* commanded it to stop. Similarly, *Bnei Yisroel* had to be commanded to stop bringing donations to the *mishkan*. The purposes of these two commands were exactly opposite of each other, writes R' Gedaliah Schorr ZT"L. In the case of the creation of the world, if the world had been "over-developed," *Hashem's* glory would have been too hidden for us to perceive. If, on the other hand, the *mishkan* had been "over-developed," *Hashem's* glory would have been too revealed and would have overwhelmed us.

יווכח עד כמה דקדקו בהכנת הדברים כתיקונם שיהיו מתאימים למשכן, ומדוע הזדרז משה לברך את מלאכת בני ישראל כבר עם סיום מלאכתו של כל או"א בטרם שהוקם המשכן?

אלא ביאר הגמ"ר גבריאל זאב מרגליות זצ"ל, בנוהג שבעולם כשגמר מקבל עליו לעשות דלתות וחלונות וכיו"ב, הנה אף שכבר גמר להכניס כיאות, עדיין יעכב בעל הבית מלשלם לו את כל הסכום שמגיע לו, עד שיעמדו הדלתות וחלונות על מכונם בבנין עצמו. שכן אפשר שיזדקקו עוד לתיקונים ושיפורים קלים בעת התקנתם. אבל לא כן במלאכת המשכן, כיון שכל מעשיהם היו בסיוע צמוד משמים, וכלי הכתי "מלא אותם חכמת לב לעשות כל מלאכת", שפירושו לעשות כל מלאכה כמדתה ומתכונתה בדיוק עצום, אי"כ היה ברור שלא יזדקקו עוד לשום תיקון בעת הקמת המשכן. לפיכך לא עיכב משה רבינו את ברכתו המגיעה להם עד גמר הקמת המשכן, רק מיד "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' - כלומר, עשו הכל בלא שום חסר ויתר - ולכך "ויברך אותם משה".

מעשה אבות....סימן לבנים

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' וכו' (לה-ב)

During the hot summer months, many of the European *Rabbonim* would leave the dusty and sweltering cities and take up residence in the cool air of the countryside. The famous *Rov* and *Rosh Yeshiva* of Pressburg, R' Moshe Sofer ZT"L, the *Chasam Sofer*, would also have some of his close students accompany him to a village outside of the city. There was but one Jew in this entire village, however, he insisted that it was only proper that the venerable rabbi should be his guest. Although the Jew was totally ignorant of *Torah* and lived in the ways of the local peasants, R' Moshe consented to reside by him.

After the first *shabbos* spent at his home, the peasant traveled to Pressburg in an agitated state, and declared that he had personally seen the great rabbi violate the *shabbos*. The Jewish community was understandably stunned and when word got back to the *Chasam Sofer*, he requested that the man come before him and testify to the incident, which he promptly did.

"My father was a truly observant Jew," the man began earnestly, evoking sacred memories in his mind, "And I know that everything he did was proper. Every *shabbos* morning, after the first part of the prayer services, my father would immediately make *kiddush* and take some *schnapps* and refreshments. The rabbi, I noticed, failed to do so, waiting